Politikpapir 4: Offentlig transport

Offentlig transport er afgørende for, at unge kan komme rundt – til skole, fritidsaktiviteter, venner og foreningsliv. Især uden for de større byer, hvor der ofte er langt til både uddannelse og fritidstilbud, er gode transportmuligheder helt centrale. Unge skal ikke være afhængige af at blive kørt af deres forældre – dels fordi det ikke altid er muligt, og dels fordi mange forældre ikke har tid eller mulighed for det.

Mulighederne for offentlig transport er alt for begrænsede i landdistrikter og mindre byer. Når man bruger offentlig transport her, oplever man ofte lange rejsetider på grund af dårlige forbindelser og unødige stop. Samtidig kører busser og tog så sjældent, at man må planlægge hele sin dag efter køreplanen i stedet for omvendt. Selvom unge generelt er selvstændige, rammes vi hårdt, når transportmulighederne ikke er tilstrækkelige.

At mange unge må tage kørekort tidligt eller afhænge af forældretransport, begrænser vores mobilitet. Et kørekort er desuden en stor økonomisk byrde, som mange unge ikke selv kan betale. Afhængigheden af privatbiler belaster også miljøet – både i form af CO_2-udledning, partikelforurening, støj og usikre trafikforhold. En mere tilgængelig offentlig transport vil derfor både give unge flere muligheder og reducere belastningen på klima og miljø.

DERFOR MENER NAU AT...

Kulturelle, politiske og sociale aktiviteter skal være tilgængelige – også for dem, der bor langt væk. Ingen skal være nødt til at tage hjemmefra flere timer i forvejen for at kunne deltage i skole, fritidsliv eller arrangementer i deres egen eller nabokommune. Unges lyst til at lære og engagere sig må ikke begrænses af transportmuligheder. Man skal ikke indrette sit liv efter bustider.

Der skal afsættes flere midler til at styrke den offentlige transport – især i mindre byer og landdistrikter. Det kan være gennem flere busruter, bedre flextrafik, gratis eller billigere ungdomskort, udvidelse af ungdomskortets aldersgrænse, samkørselsordninger i lokalmiljøerne eller andre løsninger, der gør det lettere og billigere for unge at komme rundt lokalt og på tværs af landet.

Unge skal have råd til at bruge offentlig transport – det er en grundlæggende forudsætning for at kunne deltage i fællesskaber. Der bør derfor være mulighed for et billigt eller gratis ungdomskort, der gælder i alle kommuner. I områder, hvor det ikke giver mening at lade tomme busser køre, bør der tilbydes fleksibel og billig transport til unge med kort ventetid.

Det skal også være muligt at komme sikkert hjem fra bylivet – det er en vigtig del af unges sociale fællesskab. Derfor skal offentlig transport køre med rimelige mellemrum, også om aftenen og natten.

Transport til skole og arbejde skal være **billigere**, så alle har lige adgang til uddannelse og beskæftigelse – uanset hvor man bor. Det bør være muligt at rejse til en **lav pris**, hvor unge pendler til og fra skole eller arbejde. For mange unge er transport en betydelig udgift, som forældrene ikke altid kan hjælpe med at dække.

Flere kommuner har allerede vist gode eksempler på løsninger – som **gratis bybusser**, der gør det lettere for unge at komme rundt lokalt. Sådanne initiativer bør udbredes, så flere får gavn af dem. Derudover kan man indføre særlige **ungeordninger**, inspireret af de eksisterende seniorordninger, hvor unge får mulighed for at køre **gratis eller til nedsat pris i lokalområdet**. Det vil styrke både unges mobilitet, deltagelse i fællesskaber og deres adgang til uddannelse og fritidsaktiviteter.

Mangel på transportmuligheder skal ikke være en barriere for at deltage i demokratiet!

Dette politikpapir er gældende fra sin vedtagelse på Netværket af Ungdomsråds Landsmøde 2025 og udløber ved Netværket af Ungdomsråds Landsmøde 2029.